

PEAMINISTER

Riigikogu

Teie: 18.06.2026
nr 2-3/15-568
Meie: 19.07.2026
nr 7-12/26-01282-6

**Vastus Riigikogu liikme kirjalikule
küsimusele peaministrile (KK 568)**

Austatud Riigikogu esimees

Vastan Riigikogu liikme Aleksandr Tšaplõgini esitatud kirjalikule küsimusele.

Madal sündimus ei ole Eesti omapära, vaid on probleem paljudes Euroopa riikides – nii Põhjamaades, Balti riikides kui ka Lõuna-Euroopas. Eurostati andmetel oli Euroopa Liidu sündimuskordaja 2024. aastal 1,34 last naise kohta, mis on madalaim tase alates 2001. aastast. Eestis põhjustab sündimuse vähenemist ebakindlus maailmas, aga ka tõsiasi, et lapsesaamise ikka on jõudnud 1990. ja 2000. aastatel sündinud väiksemad põlvkonnad, mistõttu on ka võimalikke lapsevanemaid vähem. Teiseks saadakse lapsi üha hilisemas eas. 2025. aastal oli ema keskmine vanus esimese lapse sünnil Eestis 29,4 aastat.

Liberaalina austan inimeste õigusi ja vabadusi, sealhulgas õigust valida hetke, millal saada lapsevanemaks. Riigi ülesanne on luua keskkond, kus lapse saamine ei tähenda liigset majanduslikku riski, ebakindlust ega takistust hariduse, tööelu või eluaseme kindlustamisel.

2025. aastal Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel valminud analüüs „Laste saamise ja kasvatamise toetamise analüüs ja ettepanekud“ annab tervikliku pildi teguritest, mis mõjutavad laste saamist. See näitab, et sündimus kujuneb üha enam mitme valdkonna koosmõjus: perepoliitika, tööturg, tervishoid, eluasemepoliitika ja sotsiaalkaitse on sündimust mõjutavate teguritena tihedalt seotud. Analüüs tõi esile vajaduse laste saamist toetavate lisameetmete järele.

Valitsus arutas analüüsi tulemusi 19. juunil 2026. aastal. Teadlaste ja ekspertide tehtud analüüs tõi esile, et laste saamise peamised takistused on:

- majanduslik ebakindlus
- tervise ja viljakusega seotud piirangud
- eluaseme kättesaadavus.

Teadlaste ja ekspertide analüüsist tulenevalt minnakse edasi järgmiste teemadega:

- Eesti perepoliitika üks tugevamaid osi on vanemahüvitise süsteem, aga ka siin on võimalikud täiendused, näiteks vanemahüvitise indekseerimine järjestikustel sündidel ja noortel vanematel.

- Oluline on ühe vanemaga perede toetamine. Üksikvanema lapse toetuse ja elatisabi muudatused.
- Tervisest tingitud takistuste vähendamine. Lähiaastate suund on parandada viljatusravi ja viljakust säilitavate teenuste kättesaadavust, sealhulgas pikendada sugurakkude säilitamise perioodi ning analüüsida viljatusravi kättesaadavuse laiendamist.
- Lastega peredele sobiva eluaseme kättesaadavuse parandamine, sealhulgas käenduste, laenutingimuste ja teiste eluaseme rahastamise lahenduste kaudu.
- Paarisuhte- ja vanemlusprogrammid, kogukondliku toe tugevdamine; vaimse tervise toe seostamine pere loomise ja lapse kasvatamisega.

Eesti on kontrollitud rändega riik. Eelmisel aastal oli rändesaldo negatiivne, registreeritud rände andmetel saabus riiki 11 298 ja siit lahkus 12 004 inimest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristen Michal

Kätlin Atonen 693 5749
katlin.atonen@riigikantselei.ee